כִּדְאַמְרִינַן מֵעִיקָּרָא – כמו שאמרנו בתחילה, שמחלוקתם היא באופן שהתרו בו למיתה ומלקות, וסברת רבי עקיבא היא, שהפטור בחייבי מיתות בית דין הוא משום 'כדי רשעתו' שאין מענישים אדם שני עונשים, והטעם שחייבי כרת לוקים, הוא משום **שֶׁאִם עָשׂוּ תְּשׁוּבָה בֵּית דִּין שֶׁל מַעְלָה מוֹחֲלִין לָהֶן** על חיוב הכרת, והמלקות הוא העונש היחיד שיקבלו, **מַאי אָמְרַת** – ומה שהקשתה הגמרא על כך **הָא לֹא עָבוּד תְּשׁוּבָה** – הלא עדיין לא עשו תשובה, ובשעה שלוקים נמצא שעדיין שני עונשים עליהם, יש ליישב קושיא זו, שכן **לֹא פְּסִיקָא מִילְּתָא לְכָרֵת** – לא ברור הדבר שיענשו בכרת, וכל מה שהתורה אסרה לתת שני עונשים, הוא רק כאשר בודאי יענש בשניהם.

עד כאן הגמרא ביארה במה נחלקו רבי ישמעאל ורבי עקיבא, עתה מבארת הגמרא את מחלוקתם עם רבי יצחק. שנינו בברייתא: **רַבִּי יִצְחָק אוֹמֵר חַיְּיבֵי כְרֵיתוֹת בַּכְּלָל הָיוּ וְלָמָּה יָצָאת כָּרֵת בַּאֲחוֹתוֹ לְדוּנוֹ בְּכָרֵת וְלֹא בְּמַלְקוּת.** מבררת הגמרא: **וְרַבָּנָן** – לשיטת רבי ישמעאל ורבי עקיבא, **כָּרֵת בַּאֲחוֹתוֹ לָמָּה לִי** – מדוע הוזכר שוב חיוב הכרת באחותו. משיבה הגמרא: **לְחַלֵּק** – ללמדנו שכל איסורי עריות מחולקים הם, **וְכִדְרַבִּי יוֹחָנָן, דְּאָמַר רַבִּי יוֹחָנָן** במסכת כריתות (ב:) שהטעם שהמשנה (שם ב.) מזכירה שמנין החייבי כריתות הוא שלושים וששה, אף שכולם מוזכרים שם במפורש, הוא כדי ללמדנו שחלוקים הם, לענין **שֶׁאִם עֲשָׂאָן כּוּלָּם בְּהֶעְלֵם אֶחָד** – בשגגה אחת [שלא נודע לו בין אחת לשניה שיש איסור בדבר], **חַיָּיב עַל כָּל אַחַת וְאַחַת** קרבן חטאת, שמכך שהיתה אחותו בכלל העריות וחזרה התורה להזכיר בה חיוב כרת, למדנו שאף אם עשאה עם כולן, חייב עליה בפני עצמה, וממנה למדים לכל העריות.

מבררת הגמרא: **וְרַבִּי יִצְחָק, לְחַלֵּק מְנָא לֵיהּ** – מנין לומד שהעריות חלוקות. משיבה הגמרא: **נַפְקָא לֵיהּ** – לומד דין זה **מִ'וְאֶל אִשָּׁה בְּנִדַּת טוּמְאָתָהּ** לא תִקְרַב לְגַלּוֹת עֶרְוָתָהּ' (ויקרא יח יט), שהיה יכול לכתוב 'ולנדה לא תקרב', ומזה שכתב 'אל אשה', למדים שכל אשה היא 'לאו' בפני עצמו, **לְחַיֵּיב** את העושה כולן בהעלם אחד, **עַל כָּל אִשָּׁה וְאִשָּׁה** קרבן בפני עצמו.

שואלת הגמרא: **וְרַבָּנָן נַמִּי תִּיפּוּק לֵיהּ מֵהָא** – שילמדו 'לחלק' מפסוק זה, ולא מכרת באחותו. אומרת הגמרא: **אִין הָכֵי נַמִּי** – אכן מכאן הם לומדים לחלק. **וְאִם כֵּן** חוזרת השאלה, **אֶלָּא כָּרֵת דַּאֲחוֹתוֹ לָמָּה לִי.** משיבה הגמרא: **לְחַיְּיבוֹ עַל אֲחוֹתוֹ וְעַל אֲחוֹת אָבִיו וְעַל אֲחוֹת אִמּוֹ**, שאם בא על שלשתן בהעלם אחד חייב על כל אחת ואחת קרבן בפני עצמו. שואלת הגמרא: **פְּשִׁיטָא** – דין זה פשוט הוא, **שְׁהֲרֵי גּוּפִין מוּחְלָקִין** – שלש נשים שונות הן, **וְהֲרֵי שֵׁמוֹת מוּחְלָקִין** – אזהרת כל אחת הוא לאו בפני עצמו, והרי הן ככל העריות שלמדנו מ'ואל אשה', שחייב בהן על כל אחת ואחת, ומדוע צריך לכך לימוד מיוחד.

מסיקה הגמרא: **אֶלָּא** יצא כרת באחותו כדי **לְחַיְּיבוֹ עַל אֲחוֹתוֹ שֶׁהִיא אֲחוֹת אָבִיו שֶׁהִיא אֲחוֹת אִמּוֹ**, כלומר, אשה אחת שהיא גם אחותו וגם אחות של אביו וגם אחות של אמו, **וְהֵיכִי מַשְׁכַּחַת לָהּ** – וכיצד שייכת מציאות כזו, **בְּרַשִּׁיעָא בַּר רַשִּׁיעָא** – רשע בן רשע, כלומר באופן שאדם בא על אמו והוליד שתי בנות [והם נחשבות גם בנותיו וגם אחיותיו], ולאחר מכן בא על אחת מהן והוליד ממנה בן, ואותו בן בא על הבת השניה, נמצא שעבר הבן על שלשת האיסורים, שהרי אותה בת היא גם אחותו [שכן נולדו מאב אחד], וגם אחות של אמו, וגם אחות של אביו [שהרי היא ואביו נולדו מאם אחת]. ובאופן זה היה מקום לומר שכיון שבא על אשה אחת, יהיה חייב רק קרבן אחד, ומכך שיצא כרת באחותו, אנו למדים שחייב על כל איסור ואיסור בפני עצמו.

מבררת הגמרא: **וְרַבִּי יִצְחָק, הָא מְנָא לֵיהּ** – מנין לומד שכמה עריות בגוף אחד חלוקים לחטאות. משיבה הגמרא: **נַפְקָא לֵיהּ מִקַּל וָחוֹמֶר, (דתניא) [דִּתְנַן]** (כריתות טו.), **אָמַר רַבִּי עֲקִיבָא, שָׁאַלְתִּי אֶת רַבָּן גַּמְלִיאֵל וְרַבִּי יְהוֹשֻׁעַ, בְּאִיטַלִּיז** [–מקום שמוכרים בשר] **שֶׁל עֵימָאוּם** [–שם עיר], בשעה **שֶׁהָלְכוּ** לשם כדי **לִיקַּח בְּהֵמָה לְמִשְׁתֵּה** – לסעודת החתונה של **בְּנוֹ שֶׁל רַבָּן גַּמְלִיאֵל, הַבָּא עַל אֲחוֹתוֹ שֶׁהִיא אֲחוֹת אָבִיו שֶׁהִיא אֲחוֹת אִמּוֹ** בהעלם אחד, **מַהוּ**, האם [**אֵינוֹ**] **חַיָּיב עַל כּוּלָּן אֶלָּא** חטאת **אַחַת, אוֹ חַיָּיב עַל כָּל אַחַת וְאַחַת. אָמְרוּ לוֹ** רבן גמליאל ורבי יהושע לרבי עקיבא, **זוֹ לֹא שָׁמַעְנוּ, אֲבָל שָׁמַעְנוּ** דין אחר שממנו ניתן ללמוד לדין זה, **הַבָּא עַל חָמֵשׁ נָשִׁים נִדּוֹת בְּהֶעְלֵם אֶחָד שֶׁחַיָּיב** קרבן **עַל כָּל אַחַת וְאַחַת**, אף שעובר בכולן על אותו איסור, **וְנִרְאִין הַדְּבָרִים** ששאלת בענין הבא על אחותו שהיא אחות אביו ואמו, שיש ללמדם **מִקַּל וָחוֹמֶר, וּמַה נִּדָּה שֶׁהִיא שֵׁם אֶחָד** – לאו אחד, בכל זאת כאשר בא על חמש נדות **חַיָּיב עַל כָּל אַחַת וְאַחַת, כָּאן** בהבא על אחותו שהיא אחות אביו ואמו, **שֶׁשְּׁלֹשָׁה שֵׁמוֹת** – שעובר על שלשה לאוים שונים, **לֹא כָּל שֶׁכֵּן** שיהיה חייב שלש חטאות.

מבררת הגמרא: **וְאִידָךְ** – ורבנן, מדוע לא למדו מקל וחומר זה. משיבה הגמרא: משום **שקַל וָחוֹמֶר פְּרִיכָא הוּא** – יש לדחותו, שהרי **מַה לְּנִדָּה שֶׁכֵּן גּוּפִין מוּחְלָקִין**, וכיון שחלוקים בגופן, לכן חייב חמש חטאות, ואין ללמוד משם לאופן שעובר על כמה לאוים באשה אחת.

אומרת הגמרא: **וּלְאִידָךְ נַמִּי** – והרי גם לרבי יצחק, **הַאי וַדַּאי קַל וָחוֹמֶר פְּרִיכָא הוּא**, ואין ללמוד ממנו לכמה לאוים בגוף אחד. **אֶלָּא נַפְקָא לֵיהּ** – רבי יצחק לומר דין זה **מֵ'אֲחוֹתוֹ' דְּסֵיפָא** – שנאמר בסוף הפסוק [שבו יצא הכרת באחותו] 'עֶרְוַת אֲחֹתוֹ גִּלָּה עֲוֹנוֹ יִשָּׂא' (ויקרא כ יז), והוא מיותר ללמדנו חילוק חטאות לכמה לאוים בגוף אחד.

מבררת הגמרא: **וְאִידָךְ** – לרבנן, **'אֲחוֹתוֹ' דְּסֵיפָא לָמָּה לִי.** משיבה הגמרא: **לְחַיְּיבוֹ עַל אֲחוֹתוֹ** שהיא גם **בַּת אָבִיו** וְגם **בַּת אִמּוֹ**, ואף שאפשר ללמוד את דינה מקל וחומר, אך באה התורה **לוֹמַר שֶׁאֵין עוֹנְשִׁין מִן הַדִּין** [–מקל וחומר], ועל כן צריך לימוד מיוחד לכך.

מבררת הגמרא: **וְאִידָךְ** – רבי יצחק, מנין הוא לומד לחייב אחותו שהיא בת אביו ואמו. משיבה הגמרא: **אִיבָּעֵית אֵימָא גָּמַר** – למד **עוֹנֶשׁ מֵאַזְהָרָה** ב'מה מצינו', שכשם שבאזהרה לא חילקה התורה בין אחות שהיא רק בת אביו או רק בת אמו, לבין אחותו שהיא בת אביו וגם בת אמו, כך יש לומר שלענין העונש התורה לא מחלקת ביניהם. **וְאִיבָּעֵית אֵימָא נַפְקָא לֵיהּ**

אגרות קודש

ב"ה, ט' כסלו, תשי"ג

ברוקלין.

שלום וברכה!

... בענין מ"ש במצבו הוא ברוחניות כו' ובמילא בא בטענה איך ביכולתו להשפיע לאחרים, הנה דער הארטער ענטפער הוא בשיחת כ"ק מו"ח אדמו"ר מה שענה וכו' וואס מאנסטו בא מיר מאן בא זיך, אבל תקותי שבנד"ז זהו הארטקייט שאינה נחוצה, וכשיסיח דעתו מרצונותיו ועניניו ויתעסק

המשך בעמוד הבא

מַ'אֲחוֹתוֹ' דְּרֵישָׁא – מן תיבת 'אחותו' האמורה בתחילת הפסוק, שכן מיותרת היא, שבמקום לכתוב 'ואיש אשר יקח את אחותו בת אביו או בת אמו', אפשר היה לכתוב 'כי יקח את בת אביו או בת אמו'.

מבררת הגמרא: וְאִידָּךְ – רבנן, מה הם לומדים מיתור תיבת 'אחותו' שבתחילת הפסוק. משיבה הגמרא: הַהוּא מִיבָּעֵי לֵיהּ – תיבה זו נצרכת לְחַלֵּק בְּרִית לְמַפְּשֵׁם וְלַפָּךְ – שהעושה במתכונת שמן המשחה, והסך משמן המשחה שעשאו משה רבינו, בהעלם אחד, חייב שתי חטאות. ואף שתיבת 'אחותו' אמורה בעריות, מכל מקום למדים ממנה ב'אם אינו ענין', שאם אינו ענין ללמד חילוק חטאות לעריות, שכבר למדנו שהלאוים שלהם חלוקים, תנהו ענין למפטם וסך, ללמד שהלאוים שלהם חלוקים.

מבררת הגמרא: וְאִידָּךְ – לרבי יצחק, מנין שמפטם וסך חלוקים לקרבן. משיבה הגמרא: רבי יצחק סָבַר כְּרַבִּי אֶלְעָזָר אָמַר רַבִּי הוֹשַׁעְיָא, דְּאָמַר רַבִּי אֶלְעָזָר אָמַר רַבִּי הוֹשַׁעְיָא, כָּל מָקוֹם שֶׁאַתָּה מוֹצֵא שְׁנֵי לָאוִין וְכָרֵת אֶחָד חִלּוּקִין הֵן לְקָרְבָּן, וכיון שמפטם וסך הם שני לאוים, אף שהכרת שלהם כתוב ביחד, לא צריך לימוד כדי לומר שחלוקים לקרבן. יישוב נוסף: וְאִי בָּעֵית אֵימָא – ואם תרצה אמור שרבי יצחק לֹא סָבַר לָהּ כְּרַבִּי אֶלְעָזָר, וַנַּפְקָא לֵיהּ – ולמד חילוק חטאות למפטם וסך, מִ'וְאִישׁ אֲשֶׁר יִשְׁכַּב אֶת אִשָּׁה דָּוָה וגו' וְנִכְרְתוּ' (ויקרא כ יח), [אשה דוה פירושו שטמאה בטומאת נדה] שהכרת בפסוק זה מיותר, שהרי נדה הוזכרה כבר קודם לכן בפרשת אחרי מות (שם יח יט), אלא בא לחלק, ומכיון שאין צורך לחלק בעריות שהרי כבר למדנו חילוק בעריות מן הפסוק 'ואל אשה', תנהו ענין לחלק לשאר מקומות שיש שני לאוים וכרת אחד, לומר שחלוקים הם לקרבן.

שואלת הגמרא: וְאִידָּךְ – רבנן, מה הם לומדים מהיתור של הכרת האמור באשה דוה. משיבה הגמרא: הַהוּא מִיבָּעֵי לֵיהּ – פסוק זה נצרך לְכִדְרַבִּי יוֹחָנָן, דְּאָמַר רַבִּי יוֹחָנָן במסכת נדה (מא:), מְשׁוּם רַבִּי שִׁמְעוֹן בֶּן יוֹחַי, מִנַּיִן שֶׁאֵין הָאִשָּׁה טְמֵאָה עַד שֶׁיֵּצֵא מַדָּוֶה דֶּרֶךְ עֶרְוָתָהּ – דווקא כאשר יצא דם הרחם, דרך מקום ערותה, ולא כאשר יצא מדופן ביטנה, שֶׁנֶּאֱמַר 'וְאִישׁ אֲשֶׁר יִשְׁכַּב אֶת אִשָּׁה דָּוָה, וְגִלָּה אֶת עֶרְוָתָהּ וגו', מְלַמֵּד שֶׁאֵין הָאִשָּׁה טְמֵאָה עַד שֶׁיֵּצֵא מַדָּוֶה דֶּרֶךְ עֶרְוָתָהּ. שנינו במשנה: וְכַמָּה שֶׁאָכַל אֶת הַקֹּדֶשׁ והבא אל המקדש טמא, יש בהם חיוב מלקות. מבררת הגמרא את המקור לכך: בְּשִׁלְמָא – משנתינו מובנת בדין של הַבָּא לַמִּקְדָּשׁ טָמֵא, שכן באיסור זה כָּתִיב עוֹנֶשׁ כרת, וּכְתִיב אַזְהָרָה – 'לאו', וממנו אפשר ללמוד את חיוב המלקות, ומפרשת הגמרא: עוֹנֶשׁ, דִּכְתִיב לגבי טמא מת הנכנס למקדש (במדבר יט יג) 'אֶת מִשְׁכַּן ה' טִמֵּא וְנִכְרְתָה', אַזְהָרָה, שנאמר לגבי צרוע, זב, וטמא מת, 'אֶל מְחוּץ לַמַּחֲנֶה תְּשַׁלְּחוּם וְלֹא יְטַמְּאוּ אֶת מַחֲנֵיהֶם' (שם ה ג). אֶלָּא במה שנינו טָמֵא שֶׁאָכַל אֶת הַקֹּדֶשׁ, צריך ביאור מנין שיש בו מלקות, שהרי בְּשִׁלְמָא עוֹנֶשׁ – מובן הדבר לגבי עונש כרת, דִּכְתִיב (ויקרא ז כ) 'וְהַנֶּפֶשׁ אֲשֶׁר תֹּאכַל בָּשָׂר מִזֶּבַח הַשְּׁלָמִים אֲשֶׁר לַה' וְטֻמְאָתוֹ עָלָיו וְנִכְרְתָה', אֶלָּא אַזְהָרָה מַנַּיִן – אבל 'לאו' היכן כתוב בו, ואם אין אזהרה כיצד אפשר לחייב מלקות.

הגמרא מביאה מחלוקת אמוראים מנין למדים זאת: רֵישׁ לָקִישׁ אוֹמֵר, לומדים זאת מהנאמר לגבי אשה הטמאה בטומאת לידה (ויקרא יב ד), 'בְּכָל קֹדֶשׁ לֹא תִגָּע'. רַבִּי יוֹחָנָן חולק ואוֹמֵר, תֵּנִי [–שנה] בַּרְדְּלָא, אַתְיָא – דין זה נלמד בגזירה שוה 'טוּמְאָתוֹ טוּמְאָתוֹ', כְּתִיב הָכָא בפסוק שמחייב כרת את האוכל קדשים בטומאה 'וְטֻמְאָתוֹ עָלָיו וְנִכְרְתָה' (ויקרא ז כ), וּכְתִיב הָתָם לגבי הבא למקדש טמא 'טָמֵא יִהְיֶה עוֹד טוּמְאָתוֹ בוֹ' (במדבר יט יג), ויש ללמוד בגזירה שוה, מַה לְּהַלָּן – בבא למקדש טמא יש עוֹנֶשׁ כרת וְיֵשׁ אַזְהָרָה, אַף כָּאן באוכל קדש בטומאה יש עוֹנֶשׁ כרת וְיֵשׁ אַזְהָרָה – 'לאו' המחייב מלקות.

הגמרא מבארת את מחלוקת ריש לקיש ורבי יוחנן: בְּשִׁלְמָא – מובן הדבר מדוע רֵישׁ לָקִישׁ לֹא אָמַר כְּרַבִּי יוֹחָנָן ללמוד זאת מגזירה שוה, משום שגְּזֵירָה שָׁוָה לֹא גְּמִיר – לא קיבלה מרבו ואין אדם יכול ללמוד גזירה שוה מעצמו. אֶלָּא רַבִּי יוֹחָנָן מַאי טַעְמָא לֹא אָמַר כְּרֵישׁ לָקִישׁ. משיבה הגמרא: אָמַר לָךְ רבי יוחנן, הַהוּא – הפסוק 'בכל קדש לא תגע' למדים ממנו אַזְהָרָה לְתִרְומָה – לאוכל תרומה בטומאת הגוף.

מבררת הגמרא: וְרֵישׁ לָקִישׁ אַזְהָרָה לְתִרְומָה מְנָא לֵיהּ. משיבה הגמרא: נַפְקָא לֵיהּ – לומד זאת מִ'אִישׁ אִישׁ מִזֶּרַע אַהֲרֹן וְהוּא צָרוּעַ אוֹ זָב בַּקֳּדָשִׁים לֹא יֹאכַל' (ויקרא כב ד), ומכיון שמן התיבות 'איש איש' משמע שהאיסור הוא על כל זרעו של אהרן הכהן בין זכרים ובין נקבות, על כרחך שפסוק זה עוסק בתרומה, שכן אִי זֶהוּ דָּבָר שֶׁהוּא שָׁוֶה לענין אכילתו בְּכל זַרְעוֹ שֶׁל אַהֲרֹן, בין זכרים ובין נקבות, הֱוֵי אוֹמֵר זוֹ תְּרוּמָה, ועליה מזהירה התורה שלא לאכלה בטומאה. שואלת הגמרא: וְאִידָּךְ – רבי יוחנן, מה הוא לומד מהפסוק 'איש איש מזרע אהרן' וגו'. משיבה הגמרא: הַהוּא לַאֲכִילָה וְהָא לְנָגְיָעָה – רבי יוחנן סובר שהפסוק 'איש איש' מלמד איסור אכילת תרומה, והפסוק 'בכל קדש לא תגע' מלמד איסור נגיעה בתרומה.

מקשה הגמרא: וְכִי לדברי רֵישׁ לָקִישׁ, הַאי – זה שנאמר 'בְּכָל קֹדֶשׁ לֹא תִגָּע', לְהֵכִי הוּא דַּאֲתָא – לכך הוא בא, להזהיר על אכילת קדש, והרי הַהוּא מִיבָּעֵי לֵיהּ – פסוק זה נצרך לְטָמֵא שֶׁנִּגַּע בְּבשר קֹדֶשׁ, דְּאִיתְּמַר – שכך נאמר בבית המדרש, טָמֵא שֶׁנִּגַּע בְּקֹדֶשׁ, רֵישׁ לָקִישׁ אוֹמֵר לוֹקֶה, רַבִּי יוֹחָנָן אוֹמֵר אֵינוֹ לוֹקֶה, וביאור מחלוקתם, רֵישׁ לָקִישׁ אוֹמֵר לוֹקֶה, שנאמר 'בְּכָל קֹדֶשׁ לֹא תִגָּע', רַבִּי יוֹחָנָן אוֹמֵר אֵין לוֹקֶה, משום שאין אזהרה על כך, שכן הַהוּא – הפסוק 'בכל קדש לא תגע', אַזְהָרָה לִתְרוּמָה הוּא דַּאֲתָא – בא להזהיר על נגיעה בתרומה ולא על נגיעה בקדשים. אם כן קשה על ריש לקיש כיצד אומר שלמדים מפסוק זה אזהרה לאכילה, והרי הוא למד מכאן אזהרה לנגיעה.

מתרצת הגמרא: טָמֵא שֶׁנִּגַּע בְּקֹדֶשׁ למד ריש לקיש מִדַּאֲפְקֵיהּ רַחֲמָנָא בִּלְשׁוֹן נְגִיעָה – מכך שהוציאה התורה את איסור האכילה בלשון 'לא תגע', וְאַזְהָרָה (לְאוֹכֵל) נלמדת מפסוק זה, משום דְּאִתַּקּוּשׁ קֹדֶשׁ לְמִקְדָּשׁ – הוקש קדש למקדש, שנאמר 'בְּכָל קֹדֶשׁ לא תִגָּע וְאֶל הַמִּקְדָּשׁ לא תָבֹא', ולמדים מכך, מה מקדש [והבא אל המקדש בטומאה] יש באזהרתו חיוב כרת, אף באזהרת קדש מדובר על דבר שיש בו חיוב כרת, והיינו אכילה, שהרי בנגיעה לא מצינו שהתורה חייבה כרת.

מוסיפה הגמרא להקשות: וְאַבָּתְיָי – ועדיין קשה, וכי לְהֵכִי הוּא דַּאֲתָא – האם לצורך כך בא הלשון נגיעה, והרי הַהוּא – הלשון נגיעה מִיבָּעֵי לֵיהּ – נצרך הוא כדי ללמד לְטָמֵא שֶׁאָכַל בָּשָׂר קֹדֶשׁ לְפָנֵי זְרִיקַת דָּמִים, דְּאִיתְּמַר – שנאמר בבית המדרש, טָמֵא שֶׁאָכַל בָּשָׂר קֹדֶשׁ לְפָנֵי זְרִיקַת דָּמִים, רֵישׁ לָקִישׁ אוֹמֵר לוֹקֶה, רַבִּי יוֹחָנָן אוֹמֵר אֵינוֹ לוֹקֶה, וביאור מחלוקתם, רֵישׁ לָקִישׁ אוֹמֵר לוֹקֶה, משום שנאמר 'בְּכָל קֹדֶשׁ לֹא תִגָּע', ומכך שהוציאה התורה את איסור אכילה בלשון 'לא תגע' משמע לאסור באכילה אפילו קדש שעדיין אין בו היתר אכילה [והיינו משום שלא נזרק דמו] אלא רק ראוי לנגיעה, ונמצינו למדים שאסור באכילה לֹא שָׁנָא לְפָנֵי זְרִיקָה וְלֹא שָׁנָא לְאַחַר זְרִיקָה, רַבִּי יוֹחָנָן אוֹמֵר אֵינוֹ לוֹקֶה, שכן רַבִּי יוֹחָנָן לְטַעֲמֵיהּ – כשיטתו שלמד אזהרה לאיסור אכילת קדש מכך דְּאָמַר קְרָא 'טוּמְאָתוֹ טוּמְאָתוֹ' – בגזירה שוה מהבא אל המקדש טמא, וְכִי כְּתִיב טוּמְאָתוֹ לְאַחַר זְרִיקָה הוּא דִּכְתִיב – ופסוק זה דורשים במנחות (כה:) שמדבר לאחר זריקה, אבל על בשר של לפני זריקה אין לימוד, ולכן פטור ממלקות. נמצא שקשה על ריש לקיש כיצד אומר שמהלשון נגיעה למדים אזהרה לנוגע בקדש הלא נצרך הוא לאוכל בשר קדש קודם זריקה.

מתרצת הגמרא: הֲהִיא – האזהרה שלא לאכול בשר קדש אף לפני זריקה, מִ'בְּכָל קֹדֶשׁ נַפְקָא – נלמד מתיבת 'בכל' שמשמעותה בכל סוגי הקדשים, בין לפני זריקה ובין לאחר זריקה, ונמצא שמה שהתורה הוציאה בלשון נגיעה, מיותר ללמד איסור נגיעה.

מביאה הגמרא ברייתא ששנינו בה כשיטת ריש לקיש שלמד אזהרה לטמא שאכל את הקדש מ'בכל קדש לא תגע': תַּנְיָא בברייתא דְּרֵישׁ לָקִישׁ, מה שנאמר בפסוק 'בְּכָל קֹדֶשׁ לֹא

המשך בעמוד קפט

תִּגַּע׳ בא ללמדנו אַזְהָרָה לָאוֹכֵל. מברר הברייתא: אַתָּה אוֹמֵר שבא ללמד אַזְהָרָה לָאוֹכֵל, אוֹ אֵינוֹ אֶלָּא אַזְהָרָה לַנּוֹגֵעַ. משיבה הברייתא: תַּלְמוּד לוֹמַר ׳כָּל קֹדֶשׁ לֹא תִגָּע וְאֶל הַמִּקְדָּשׁ וגו׳ לֹא תֵאָכֵא׳, הכתוב מַקִּישׁ קֹדֶשׁ לְמִקְדָּשׁ, מָה מִּקְדָּשׁ דָּבָר שֶׁיֵּשׁ בּוֹ נְטִילַת נְשָׁמָה, שהנכנס למקדש טמא נענש בכרת, אַף כֹּל – גם תחילת הפסוק [׳בכל קדש לא תגע׳] מדובר על דָּבָר שֶׁיֵּשׁ בּוֹ נְטִילַת נְשָׁמָה, וְאִי בְּנִגְעָה – אם נפרש את הפסוק כפשוטו בנגיעה ממש, מִי אִיכָּא נְטִילַת נְשָׁמָה – הלא אין בנגיעה בקדשים חיוב כרת, אֶלָּא על כרחך שהפסוק מדבר בַּאֲכִילָה. ומבואר בברייתא כדברי ריש לקיש שלמדים אזהרה לאוכל קדשים, מן הפסוק ׳בכל קדש לא תגע׳.

הגמרא דנה האם יש מלקות בלאו שקדמו עשה, ומביאה לכך ראיה מהדין של הבא למקדש טמא: אָמַר רַבָּה בַּר בַּר חָנָה אָמַר רַבִּי יוֹחָנָן, אף שלאו הניתק לעשה אין לוקים עליו, מכל מקום כָּל ׳לֹא תַעֲשֶׂה׳ שֶׁקָּדְמוֹ עֲשֵׂה – ששייך לקיים את העשה קודם שעבר על ה׳לאו׳, לוֹקִין עָלָיו.